

Protokoll fra Teams-møte i rovviltnemnda for region 8 den 27.9.2022

Sted: Digitalt per Teams

Tid: Tirsdag 27.9.2022

Arbeidstid: 2,5 time møte og 1 time forberedelse

Deltagere:

Rovviltnemnda	Andre
John Karlsen, leder Karen Anette Anti, nestleder Fred Johnsen Johan Johansen Eira Trine Noodt Mari Siljebråten	Tiia Henrika Kalske, SFTF Inga Margrete Lillevoll, Næring og rovvilt i Finnmark Egil Kalliainen, Polmakk Flyttsamelag Alette Sandvik, Foreningen Våre Rovdyr Hedly Sørforsborg, Folkeaksjonen Ny Rovdyrpolitikk Bjørn Tore Søfting, Finnmark Bondelag Birgit Dorothea Nielsen, Mattilsynet Jon Bakke, Norges Miljøvernforbund Paul Eric Aspholm, NIBIO Berit Elisabeth Gjerstad, Mattilsynet Anne Kristine Guttormsen, SFTF Aase Berg, SFTF Emil Halvorsrud, SNO Svein Egil Hatlevik, rovdyr.org Cecilie Dahl Karlsen, Troms Bonde- og Småbrukarlag Ragnhild Oline Eliassen, SFTF Andreas Vikan Røsæg, SFTF

Sakliste

60/22	Godkjenning av innkalling og sakliste	s. 2
61/22	Orienteringer	s. 2
62/22	Saker til informasjon	s. 2
63/22	Hårfelleprosjektet – samarbeid med Finland v/ Tiia Henrika Kalske	s. 2
64/22	Forvaltningsplan for rovvilt i region 8 – orienteringer	s. 2
65/22	Forebyggende og konfliktdempende tiltak – bruk av restmidler	s. 9
66/22	Neste møte	s. 11

60/22 Godkjenning av innkalling og sakliste

– Vedtak –

Godkjent som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Rovviltnemnda for region 8 godkjenner innkalling og sakliste til møtet den 27.9.2022.

61/22 Orienteringer

Nemnda orienterer om aktiviteter siden forrige møte

Orientering fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Orienteringer fra andre instanser/interessenter som deltar på møtet

62/22 Saker til informasjon

Avgjørelse av klage på avslag om skadefelling av bjørnebinne med unger i Sør-Varanger kommune

Avgjørelse av klage på vedtak om betingede skadefellingstillatelser på ulv i region 8 i 2022–2023

Avgjørelse av klager på vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 8 i 2022–2023

63/22 Hårfelleprosjektet – samarbeid med Finland v/ Tiia Henrika Kalske

64/22 Forvaltningsplan for rovvilt i region 8 – orienteringer

Under følger en statusoversikt for de seks arbeidsgruppene som rovviltnemnda har opprettet for å gi nemnda innspill til ulike temaer i forvaltningsplanen.

Gruppe 1) Tradisjonell kunnskap

Arbeidsgruppa per 25.9.2022

Karen Anette Anti	Rovviltnemnda	Ordstyrer
Inga Margrete Lillevoll	Næring og rovvilt i Finnmark	Sekretær
Mikkel Nils Sara	Samisk høgskole	
Svein Morten Eilertsen	NIBIO	
Anne Margrethe Gaup	Polmak flyttsamelag	
Per Gustav Idivuoma	Läiniovuoma sameby	
Berit Kristine Utsi	Kautokeino flyttsamelag	
Per Mathis Oskal	Troms reindriftssamers fylkeslag	
Frank Valø	Troms bonde- og småbrukarlag	
Jon Evald Hætta	sauebonde i Kautokeino	
Camilla Risvoll	Nordlandsforskning	
Johan Aslak Eira	reinbeitedistrikt 16	

Mandat gruppe 1 – tradisjonell kunnskap

1. Metode for implementering av tradisjonell og erfaringsbasert kunnskap

Foreslå hvordan tradisjonell og erfaringsbasert kunnskap skal kartlegges, systematiseres og implementeres i forvaltningsplanen.

Konkretisert i oppstartsmøte 1.9.2022 Alta:

Mandat:

1. Gi status for implementering av tradisjonell og erfaringsbasert kunnskap (TEK) i den gjeldende forvaltningsplanen.
  - a. Hva er TEK og hvorfor trenger vi å implementere den?
  - b. Er TEK implementert i den gjeldende forvaltningsplanen? Hva er der og hva mangler?

2. Gi innspill til de andre arbeidsgruppene, rovviltnemnda og sekretariatet om implementering av TEK i deres arbeid med forvaltningsplanen.

3. Hvor går veien videre?
  - a. Hva er positivt – finner vi noen gode eksempler fra dagens rovviltforvaltning som kan bygges videre på?
  - b. Hva må til for at tradisjonell kunnskap kan implementeres tilstrekkelig i rovviltforvaltninga?
    1. Hvilken metode kan brukes for implementering av tradisjonell kunnskap i forvaltninga?
    2. Hvordan kan man styrke samarbeid og kunnskapsutveksling mellom naturvitenskapelige og tradisjonelle/erfaringsbaserte kunnskapsmiljø?
    3. Hvordan øke fokus på etiske aspekter ved anvendelse av tradisjonell kunnskap?
  - c. Hvilke forskningsbehov og behov for politiske endringer ser arbeidsgruppa?

Møteplan gruppe 1 – tradisjonell kunnskap

1.9.2022	Webinar og oppstartsmøte Alta	Gjennomført
19.9.2022	Arbeidsmøte	Gjennomført
21.10.2022	Arbeidsmøte digitalt	
22.–23.10.2022	Fysisk møte i Alta eller Tromsø (forutsatt tildeling fra Sametinget)	

Status gruppe 1 – tradisjonell kunnskap

Oppstartsmøte og fysisk møte og et arbeidsmøte på teams gjennomført. Innspill til de andre gruppene er utarbeidelse og sendes så snart det er ferdigstilt.

Gruppe 2) Beiteprioriterte områder

Arbeidsgruppa per 25.9.2022

Fred Johnsen	Rovviltnemnda	Ordstyrer
Berit E. Gjerstad	Mattilsynet	Sekretær
Svein Eilertsen	NIBIO	
Per Anders Bongo	Kautokeino flyttsamelag	
Egil Kalliainen	Polmak flyttsamelag	
Mahtte Aslat Eira	Karadjok flyttsamelag	
Cecilie Dahl Karlsen	Troms bonde- og småbrukarlag	
Mats Ørjan Paulsen	Finnmark sau og geit	

Mandat gruppe 2 – beiteprioriterte områder

Arbeidsgruppa skal gi innspill til rovviltnemnda i region 8 om ny forvaltningsplan for rovvilt.

Gruppas mandat er å: *Finne optimal størrelse på beiteprioriterte områder.* Dette gitt effektivt uttak i B-området og ved akutte tapssituasjoner i A-området, når rovviltarten er på bestandsmålet.

Tradisjonell kunnskap skal i likhet med vitenskapelig kunnskap legges til grunn for innspillet.

1. Evaluer dagens beiteprioriterte områder (B-område), art for art
  - a. Er de store nok eller kan de bli mindre?
  - b. Hvor er det størst tap til rovvilt?
  - c. Hvor er det størst utfordring mellom beitenæring og rovvilt?
  - d. Annet
2. Evaluer kunnskapsgrunnlaget for å fastsette B-områder
  - a. Har vi nok kunnskap?
  - b. Hvilken kunnskap er det eventuelt som mangler?
  - c. Hvor kan vi eventuelt finne denne kunnskapen?
3. Gi innspill om hvor det bør være B- områder for:
  - a. bjørn
  - b. jerv
  - c. gaupe

Møteplan gruppe 2 – beiteprioriterte områder

23.9.2022   Oppstartsmøte

Status gruppe 2 – beiteprioriterte områder

Oppstartsmøtet er gjennomført. Gruppa har vedtatt mandatet.

Gruppe 3) Rovviltprioriterte områder

Arbeidsgruppa per 25.9.2022

Trine Noodt, rovviltnemnda

Ordstyrer og sekretær

John Odden, NINA

Paul Eric Aspholm, NIBIO

Ørjan Holm, Norges miljøvernforbund

Atle Aronsen, Troms bondelag

Johan Anders Oskal, Troms reindriftssamers fylkeslag

Juhan Danel Gaup, Karasjok flyttsamelag

Kjersti Schanche, sauebonde Nesseby

Mandat gruppe 3 – rovviltprioriterte områder

Arbeidsgruppa skal gi innspill til rovviltnemnda i region 8 om ny forvaltningsplan for rovvilt.

Gruppas mandat er: *Beskriv rovviltartenes kvalitative og kvantitative behov for rovviltprioriterte områder, gitt at bestandsmål skal nåes, samt effektivt uttak i B-områdene samt ved akutte tapssituasjoner i A-området. Gaupe, jerv og bjørn, art for art. Tradisjonell kunnskap skal også legges til grunn for innspillet.*

1. Evaluer dagens rovviltprioriterte områder (A-områder), art for art
  - a. Er de store nok eller kan de bli mindre med hensyn på artens krav til leveområde?
  - b. I hvilke A-områder oppnår vi bestandsmål? Hva kjennetegner disse områdene?
  - c. Hvor er det størst utfordring mellom beitenæring og rovvilt?
  - d. Annet

2. Evaluer kunnskapsgrunnlaget for å fastsette A-områder
  - a. Har vi nok kunnskap?
  - b. Hvilken kunnskap er det eventuelt som mangler?
  - c. Hvor kan vi eventuelt finne denne kunnskapen?

3. Gi innspill om hvor det bør være A-områder for:
  - d. bjørn
  - e. jerv
  - f. Gaupe

Møteplan gruppe 3 – rovviltprioriterte områder

22.9.2022   Oppstartsmøte

26.10–27.10   Fysisk møte i Alta

Status gruppe 3 – rovviltprioriterte områder: Oppstartsmøte er gjennomført. Gruppa har vedtatt mandatet.

Gruppe 4) Internasjonalt samarbeid

Arbeidsgruppa per 25.9.2022

Mari Siljebråten	Rowiltnemnda	Ordstyrer og sekretær
Andreas Larsen	Troms Bondelag	
Marja Eira	Nannet	
Kristina Eira	Troms reindriftssamers fylkeslag	
Elin Magga	Reinbeitedistrikt 4/5B, Polmak flyttsamelag	
Aslat Simma	Leder Länivuoma sameby	
Lise Skreddernes	Leder Finnmark bondelag	
Svein Eilertsen	NIBIO	

Mandat gruppe 4 – internasjonalt samarbeid

1. Gi status for rovviltsamarbeid med naboland og region 7.
  - a. Er det et samarbeid i dag med region 7?
  - b. Hvordan fungerer samarbeidet?
  - c. Skal det fortsatt være et samarbeid med region 7?
  - d. Er det samarbeid i dag med Sverige, Finland og Russland?
  - e. Hvorfor trenger vi et internasjonalt samarbeid?
2. Foreslå måter for styrking av samarbeid og kunnskapsutveksling innen forvaltning og forskning på nordkalotten.
  - a. Er det region 8 sitt ansvar å få til et internasjonalt samarbeid?
  - b. Hvem sitt ansvar er det?
  - c. Hvilken type kunnskap har vi behov for?
  - d. Hvor finner vi den kunnskapen vi har behov for?
  - e. Hvem er det hensiktsmessig å samarbeide med?
3. Evaluer gjeldende forvaltningsplan (se forvaltningsplanen som helhet)
  - a. Fungerer forvaltningsplanen som et godt verktøy for forvaltninga av rovvilt?
    - Hva fungerer/ hva skal vi fortsette med?
    - Hva fungerer ikke/hva skal vi slutte med?
  - b. Forslag til tiltak for å gjøre forvaltningsplanen til et godt verktøy

Møteplan gruppe 4 – internasjonalt samarbeid

18.–19. august   Gjennomført

Status gruppe 4 – internasjonalt samarbeid

Har klart et utkast til besvarelse av mandatet.

Gruppe 5) Prioritering forebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT)

Arbeidsgruppa per 25.9.2022

Johan J. Eira, rovviltnemnda

Ordstyrer

Inger Hansen, NIBIO

Sekretær

Johan Ivvar Gaup, Kautokeino flyttsamslag

Per Olof Nutti, Konkama sameby

Helge Oskal, Troms reindriftsamers fylkeslag

Olav Dikkanen, Klubbvik beitelag

Runo Berglund, Sauenæringen, Troms

Mandat gruppe 5 – prioritering forebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT)

Hvordan kan midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak brukes mest mulig målrettet og effektivt innenfor rammen av den todelte målsettingen om både beitedyr og rovvilt. Gi en oversikt over landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler som grunnlag for en anbefaling dere gir om en samordnet virkemiddelbruk for å redusere tap og konflikter. Gi anbefalinger om forsøksordninger og tiltak som kan redusere tap av sau og rein samtidig som rovviltet forvaltes på bestandsmålene. Tradisjonell kunnskap skal også legges til grunn for innspillet.

1. Evaluer dagens prioritering av FKT-midler

- a. Hvilke FKT-tiltak har vært prioritert på sau, rein og annet?
- b. Har tiltakene vært målrettet og effektive?
- c. Er dagens tiltak gode nok?
- d. Er det noen tiltak som mangler?

2. I dag er det en rekke tilskuddsordninger innenfor landbruk og reindrift.

- a. Er det noen av disse tilskuddsordningene som også bidrar til å redusere tap og konflikter til rovvilt?
- b. Kan man samordne disse virkemidlene?
- c. Dersom ja, hvordan?

3. Gi anbefalinger om forsøksordninger og tiltak som kan redusere tap av sau og rein

Møteplan gruppe 5 – prioritering forebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT)

19.10.–20.10.2022 Fysisk møte i Alta

Status gruppe 5 – prioritering forebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT)

Oppstartsmøte er gjennomført. Gruppa har vedtatt mandatet

Gruppe 6 – kongeørn

Arbeidsgruppa per 25.9.2022

John Karlsen, rovviltnemnda

Ordstyrer og sekretær

Jenny Mattisson, NINA

Anniken Halvorsen, Finnmark sau og geit

Ole Petter Melhus, Troms bondelag

Lars Persen Gaup, Karasjok flyttsamelag

Karen Inga Sara, distrikt 23C

Reiulf Aleksandersen, Troms reindriftssamers fylkeslag

Mandat gruppe 6 – kongeørn

Gi en oversikt over kongeørnas påvirkning på rein- og sauedrift. Tradisjonell kunnskap skal også legges til grunn for innspillet.

1. Hva sier dagens forvaltningsplan om forvaltning av kongeørn?
2. Hvordan er dagens forvaltning av kongeørn?
3. Har vi nok kunnskap om kongeørnas påvirkning på reindrift og sauedrift, evt. hvilken kunnskap mangler?
4. Gi en oversikt over kongeørnas påvirkning på reindriften
5. Gi en oversikt over kongeørnas påvirkning på sauedriften
6. Hva med havørna? Har vi nok kunnskap om havørnas påvirkning på rein- og sauedrift? Evt. Hvilken kunnskap mangler?
7. Kom med forslag til fremtidig forvaltningen av kongeørn. Belys hvilke konsekvenser et forslag til fremtidig forvaltning har for beitenæringene
8. Pek spesielt på de psykososiale påvirkningene som kongeørna påfører reindriften og landbruksnæringen
9. Hvordan kan tradisjonell kunnskap bli en del av beslutningsgrunnlaget for forvaltning av kongeørn?

Møteplan gruppe 6 – kongeørn

10.11.–11.11.2022 Fysisk møte Alta

Status gruppe 6 – kongeørn

Oppstartsmøtet er gjennomført. Mandatet er vedtatt med tre tilleggspunkter (punkt 7–9)

65/22 Forebyggende og konfliktdempende tiltak – bruk av restmidler

– Vedtak –

Restmidler til skadefellingskurs

Rovviltnemnda holder av 52 000 kroner av restmidlene til prosjektet Næring og rovvilt i Finnmark.

Hårfelleprosjekt bjørn

Dersom midler til overs vil nemnda gi støtte for å dekke økte kostnader til DNA-analyser, til å utarbeide en NIBIO-rapport for prosjektet og til arbeid med formidling.

Søknad fra Kautokeino flyttsamelag om støtte for dialog og kunnskapsutveksling reindrift

Rovviltnemnda oppfordrer Kautokeino flyttsamelag om å levere ny og justert søknad for 2023.

Oppfordrer til å vinkle søknaden mot et bidrag i arbeidet med å slutføre rullering av forvaltningsplan for rovvilt i region 8. Det er en fordel om det legges opp til en fullstendig rapportering, også over økonomiske kostnader, innen november 2023.

Tillegg til saksfremstilling

Per dato har sekretariatet oversikt som viser et mindreforbruk i FKT-utbetalinger på omkring 400 000 kroner. Dette vil sannsynligvis øke.

Skadefellingskurs

På styringsgruppemøtet for Næring og rovvilt i Finnmark, i mai, ble det vedtatt at de som deltok på årets skadefellingskurs skulle få kompensert tapt arbeidsfortjeneste. Siden det ikke var med i budsjettet i prosjektsøknaden fra Næring og rovvilt, ble det enighet om å ta disse pengene fra eventuelle FKT restmidler. Beregnet kostnad for dette, dersom alle de 16 deltakerne skal få slik kompensasjon, er på i underkant av 52 000 kroner (1600,-*16).

Reindriftskonferanse

Rovviltnemnda sa på møtet 27.9 at de ønsker en plan og et budsjett for en eventuell konferanse. Samtidig ønsker rovviltnemnda at NIBIO undersøker muligheten for å ha International Centre for Reindeer Husbandry (ICR) og Sami allaskuvla som medarrangører.

Rovviltnemnda ber om at NIBIO undersøkte muligheten til å få delvis støtte fra Sametinget.

Nemnda peker på FKT-søknad 2022 fra Kautokeino flyttsamelag om prosjekt for dialog og kunnskapsutveksling mellom reindrift og forvaltning, at sekretariatet bør se på muligheten for å bruke restmidler på den søknaden. Alternativt at en konferanse kan samarbeide med Kautokeino flyttsamelag og på den måten oppfylle noe av intensjonen i deres søknad.

Etter møtet den 27.9 ble rovviltnemndas ønsker videreformidlet til NIBIO, som tok kontakt med Samisk høgskole for mer informasjon om reindriftskonferansen de skal ha i november og hva NIBIO kan bidra med i så måte. Det er også andre arrangementer på reindriftssiden (samlinger/seminarer /konferanser) denne høsten. Med bakgrunn i dette har NIBIO bestemt seg for å støtte opp om allerede planlagte arrangementer i stedet for å holde et tilsvarende selv. Det betyr at NIBIO ikke kommer til å gjennomføre en reindriftskonferanse i februar 2023. Så ser NIBIO om det er behov for å ta opp igjen ideen ved en senere anledning. Men da helst i samarbeid med andre, slik at det ikke

lages for mange arenaer og slik at både kapasitet og ressurser blir utnyttet på best mulig måte.

Søknad fra Kautokeino flyttsamelag om støtte for dialog og kunnskapsutveksling reindrift

I saksfremstillinger til rovviltnemndas møte den 2.3.2022 skrev sekretariatet dette som vurdering av søknaden:

Sekretariatet mener det er et svært viktig tema som tas opp i søknaden. Gjensidig forståelse og tillit mellom reineiere og forvaltning. Ikke minst er dette viktig i arbeidet med rullering av forvaltningsplanen, hvor implementering av reindriftas tradisjonelle kunnskap anses som en nøkkelfaktor for en vellykket forvaltningsplan. Med begrensede midler mener vi det er riktig å kanalisere dette arbeidet gjennom nettopp rullering av forvaltningsplanen. Vi har forventninger til at flyttsamelagene bidrar inn i det arbeidet.

Per dato er Kautokeino flyttsamelag representert i arbeidsgruppe tradisjonskunnskap i arbeidet med å rullere forvaltningsplan for rovvilt, her er også Polmak flyttsamelag representert. Prosjektet til Kautokeino flyttsamelag fordrer en gjensidig informasjonsutveksling mellom reindriften og rovviltforvaltningen. Sekretariatet kan ikke se at forvaltninga i 2022 har kapasitet til å bidra i dette på siden av arbeidet som allerede er startet i arbeidsgruppe for tradisjonskunnskap. Sekretariatet tror også det blir utfordrende å i løpet av knappe to måneder, starte og drifte prosjektet, lønne og dokumentere kostnader, rapportere og få dette utbetalt på årets budsjett. Prosjektet i omsøkt eller justert form kan bli en viktig del av oppfølgingen etter at rovviltnemnda har rullert forvaltningsplanen, og før det også i slutføringen av arbeidet med å rullere forvaltningsplanen.

Saksfremstilling

Forespørsel om støtte for reindriftskonferanse for hele Sápmi, inkludert Sverige og Finland samt Nordland og Trøndelag

NIBIO ved Erlend Winje har kontaktet Statsforvalteren for å undersøke om rovviltnemnda er interessert i at NIBIO arrangerer en reindriftskonferanse i Tromsø i februar 2023. Dette i uke 6, samisk uke. Samefolkets dag feires 6. februar. I denne tiden er Tromsø et samlepunkt med mange arrangementer, og det vil være lett å få bred deltagelse. Tilsvarende reindriftskonferanse ble gjennomført i Tromsø i februar 2017.

Til seminaret ønskes bidrag fra forvaltningen, forskning og ikke minst reindriftsutøverne selv. En del av fokuset vil være driftsmessige forhold som kriseforing/foring, dronebruk, elektronisk overvåking, øremerking og digitalisering. Ny innputt, og hva som er oppe i dagen vil også være viktige momenter.

Søknad om ekstra tilskudd – hårfelleprosjektet Karasjok Valjohka 2022

Prosjektene med hårfeller og DNA analyse for brunbjørn i Karasjok og Valjohka er nå nesten fullført etter tidligere søknad og prosjektplan med godt resultat. Ut fra økte kostnader igjennom 2022 og et stort antall hårprøver (156 prøver) ser vi at vi har knapt med midler i tilsagnene til alle DNA analysene, og at vi i tillegg etter dialog med Statsforvalteren vil foreslå et bredere arbeid med formidling og informasjon i kommunene Karasjok, Lakselv, Kautokeino og Tana i høst. Vi søke derfor om følgene tillegg til prosjektene:

Tillegg DNA analyser (økte kostnader):	40.000,-
Tillegg kostnader full NIBIO rapport:	30.000,-
Arbeid med formidlingsmateriell, 4 folkemøter, timer og reise:	98.000,-
Sum søknad	168.000,-

66/22 Neste møte

– Vedtak –

Rovviltnemndsmøte i Tromsø 30. november kl. 10–15. Styringsgruppemøte i prosjektet Næring og rovvilt i Finnmark 30. november kl. 8–10. Bare en møtedag, men rovviltnemnda inviterer møtedeltagere på middag i Tromsø 29. november, kvelden før møtene.

Saksfremstilling

Sekretariatet foreslår at neste ordinære rovviltnemndsmøte legges til Tromsø onsdag 30. november, og at møtestart er klokken 12. Før rovviltnemndsmøtet, klokken 9–11 har prosjektet Næring og rovvilt i Finnmark styringsgruppemøte. Om det blir behov kan siste del av rovviltnemndsmøte tas 1. desember frem til lunsj.

Til neste møte vil sekretariatet sette opp forslag til prioriteringssignaler forut for søknadsfrist for forebyggende og konfliktdempende tiltak. Videre vil vi på møtet gjøre opp status for arbeidsgruppene i forvaltningsplanarbeidet. Mer detaljert program for møtet kommer nærmere møtet. Når det er klart tas også avgjørelse på om møtet blir over en eller to dager.